

ΣΙΝΑΧΑΡΟΛ ΜΑΡΕ ΑΛ ΛΟΝΙΙ ΙΟΝΙΕ

Ediție îngrijită de Arhim. Constantin Chirilă

Traducere din limba engleză
Dragoș Dâscă

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI
Editura DOXOLOGIA
Iași, 2015

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Sinaxarul publicat de Mănăstirea Holy Apostles reprezintă cea mai completă colecție aghiologică a Bisericii Ortodoxe. Având la bază *Sinaxarul Mare* grecesc, ediția americană are avantajul, pe de o parte, de a cuprinde viețile unor sfinți care nu se află în varianta greacă, precum sfinții secolului al XX-lea (e.g. Ioan Maximovici), iar pe de altă parte, de a oferi cititorului numeroase tâlcuiri din Sfinții Părinți și bogate note explicative. Sunt prezentați, de asemenea, și noii-mucenici ai Bisericii Ortodoxe, cei care au pățimit pentru Hristos în timpul ocupației otomane și care nu se regăsesc în colecția mai sus amintită.

În ediția română a *Sinaxarului Mare pe luna Iunie*, pentru rarele situații în care textul ediției originale era deficitar (precum anumite secțiuni din viața Sfântului Chiril al Alexandriei), ne-am folosit de *Viețile Sfinților* (ediția îngrijită de Părintele Ioanichie Bălan). Viețile sfinților români care lipseau din ediția Holy Apostles au fost preluate din lucrarea Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români*, publicată la Editura Trinitas a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei în 1994.

Cuprins

1 Iunie

Sfântul Iustin Martirul și Filosoful	21
Mucenicii Hariton, Harita fecioara, Evelpistos, Hierax, Peon și Liberian	43
Sfântul Mucenic Neon, care prin sabie s-a săvârșit	43
Sfântul Mucenic Piros, Episcopul cel neprihănit, care în pace s-a săvârșit	43
Sfântul Mucenic Firmos	43
Sfântul Mucenic Tespesios	43
Povestire folositoare despre Metrios, un țăran a cărui viață este un chip de virtute și o pildă pentru toți creștinii	44
Prăznuirea minunii pe care Domnul nostru Iisus Hristos a făcut-o locuitorilor insulei Lefkada în timpul unei molime cumplite	46
Cuviosul Părinte Dionisie din Glușița, Făcătorul de minuni	46
Cuviosul Părinte Agapit, doctorul fără de arginți de la Lavra Peșterilor din Kiev	46
Sfântul Șio din Acalachi, Părinții David, Gavriil și Pavel din Mănăstirea „Sfântul David Gareji”, care au primit mucenicia în Georgia fiind uciși de daghestani	46

2 Iunie

Sfântul Nichifor Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului	47
Sfinții treizeci și opt de Mucenici care au fost închiși într-o baie publică	67
Cei patru Mucenici: o Sfântă mamă și ai săi trei Sfinți copii	67
Sfântul Mucenic Erasm, Episcop de Ohrida, care în pace s-a săvârșit	67
Cei douăzeci de mii de Sfinți Mucenici care au crezut în Hristos cu ajutorul Sfântului Erasm și care prin sabie s-au săvârșit	69

Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, martirizat la Asprokastron (Cetatea Albă) care prin sabie s-a săvârșit	69
Sfântul Nou Mucenic Dimitrie din Filadelfia	73
Sfântul și slăvitul Nou Mucenic Constantin, care a fost musulman și care a fost chinuit la Constantinopol.....	76
Aflarea moaștelor Preacuvioasei Iuliana, Prințesa de Viazma	88
Prăznuirea icoanei Maicii Domnului din Kiev-Bratsk	88

3 Iunie

Sfântul Mucenic Luchilian din Nicomidia și cei patru copii Mucenici: Claudiu, Ipatie, Paul și Dionisie, și Fecioara Muceniță Paula	89
Preacuviosul Părinte Atanasie, Făcătorul de minuni	92
Preacuvioasa Maică Hieria, care în pace s-a săvârșit	93
Preacuviosul Părinte Papos, care în pace s-a săvârșit	93
Sfântul Sfințit Lucian, episcop de Beauvais, și a celor împreună cu el: Maximian preotul, Iulian diaconul, Marcelinus și Sfântul Sfințit Mucenic Saturninus, care au pățimit mucenicia în Franța, în timpul prigoanei lui Domițian	93
Mutarea moaștelor Sfântului Dimitrie, Țarevișul Moscovei	93

4 Iunie

Sfântul Mitrofan, Patriarhul Constantinopolului	94
Sfânta Maică Sofia din Ainos	96
Sfintele Marta și Maria, surorile lui Lazăr, care în pace s-au săvârșit	97
Preacuviosul Mucenic Ioan, egumenul Mănăstirii Monagria, mărturisitor în apărarea Sfintelor icoane	109
Preacuviosul Părinte Alonie din Sketis, care în pace s-a săvârșit	109
Sfântul Zosima, Episcopul Babilonului din Egipt, care s-a nevoit pe Muntele Sinai	110
Sfinții Mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel – Tulcea	111
Preacuviosul Metodie, Starețul Mănăstirii Pesnoșa, ucenicul Sfântului Serghei din Radonej	112
Sfinții Mucenici Frontasius, Severinus, Severianus și Silanus, care au primit mucenicia în Galia, în timpul împăratului Claudiu	112
Sfântul Mucenic Concordius din Spoleta	112
Sfântul Sfințit Mucenic Astius, Episcopul cetății Dirrachium din Macedonia	112

Sfântul Sfințit Ioanichie al Serbiei	112
Sfântul Sfințit Sava, Episcopul Karlovacului de Sus	112
Noul Mucenic Andronicus, Arhiepiscopul Permului, care a primit mucenicia în timpul regimului comunist	112
Sfântul Sfințit Ioanicus, Mitropolitul Muntenegrului	112

5 Iunie

Sfântul Mucenic Dorotei, Episcopul Tirului	113
Sfinții zece Mucenici din Egipt: Marcian, Nicandru, Apollo, Hiperechie, Leonida, Areios, Gorgias, Selenias, Irina și Pambo	114
Sfântul Mucenic Hristofor din Roma, care prin sabie s-a săvârșit	115
Sfântul Mucenic Conon din Roma, care a fost aruncat și înecat în mare	115
Sfânta Biserică amintește de amenințarea și strâmtorarea năvălirii barbarilor – căci noi cu dreptate am meritat a fi dați sabiei și robiei, dar milostivul și iubitorul de oameni Dumnezeu, prin îndurărilor Sale, atunci când ne pierdusem orice nădejde, ne-a izbăvit	115
Sfântul Nou Mucenic Marcu din Smirna, care a mărturisit în Chios	115
Sfântul Teodor Iaroslavici, renumit pentru milosteniile și moaștele sale întregi lucrătoare de minuni	137
Mutarea moaștelor Dreptcredinciosului Igor-Gheorghe, ca monah Gavriil, Mare Prinț de Cernigov și Kiev	137
Fericitul Constantin, Mitropolitul Kievului	137
Preacuviosul Teodor, Făcătorul de minuni, care s-a nevoit în pustia Iordanului	137
Preacuviosul Anubie Mărturisitorul și pustnic în Egipt	137
Preacuviosul Ava Dorotei din Palestina	137
Sfântul Petru din Korișa	137
Preacuviosul Vasian, monah în Mănăstirea Pertomski, Soloveț	137
Aflarea moaștelor Preacuviosului Iona, monah în Mănăstirea Pertomsk, Soloveț	137
Păznuirea icoanei Maicii Domnului a Cneazului de Kiev, Igor Olgovici	137

6 Iunie

Cuviosul Părinte Ilarion, noul egumen al Mănăstirii Dalmat	138
--	-----

Cuviosul Părinte Atalos, Făcătorul de minuni	141
Sfintele cinci fecioare: Marta și Maria și cele împreună cu dânsese, Chiria, Vareria și Marcia din Cezareea Palestinei	142
Sfântul Ghelasie, care prin sabie s-a săvârșit	143
Cuviosul Părinte Anub, purtătorul de semne	144
Cinstitul Părinte Fotas, care în pace s-a săvârșit	147
Preacuviosul Visarion, Făcătorul de minuni, care s-a nevoit în Egipt	147
Sfântul Iona, Episcopul de Perm, care în pace s-a săvârșit	147
Preacuviosul Paisie, Starețul Mănăstirii din Uglici	147
Preacuviosul Iona, Starețul Mănăstirii Klimeț	147
Sfintele Fecioare Mucenițe, Achelais, Tecla și Susana, care au primit mucenicia prin tăierea capului la Salerno	147
Prăznuirea icoanei Maicii Domnului numită „a lui Pimen”, Mitropolitul Moscovei	147

7 Iunie

Sfântul Sfințit Mucenic Teodot din Ancira	148
Sfântul Mucenic Zenais, Făcătorul de minuni	156
Sfintele Fecioare Aisia și Susana, ucenicele Sfântului Pancratie, Episcop de Taormina	156
Sfânta Muceniță Potamiana din Alexandria	157
Sfântul Mucenic Licarion din Egipt	158
Sfinții Mucenici Tarasie și Ioan, care prin sabie s-au săvârșit	159
Preacuviosul Preot Ștefan, care în pace s-a săvârșit	159
Preacuviosul Preot Antim, care în pace s-a săvârșit	159
Preacuviosul Sebastian, Făcătorul de minuni, care în pace s-a săvârșit	159
Sfântul Sfințit Mucenic Marcelinus, Papă al Romei, și a celor împreună cu dânsul, Sfinții Mucenici Claudiu, Cirinus și Antoninus, care au fost uciși în timpul împăraților Dioclețian și Maximian	159
Sfântul Sfințit Mucenic Marcel și a celor împreună cu dânsul, Sfinții Mucenici: diaconul Sisinus, diaconul Ciriacus, Smaragdus, Largus, Apronian, Saturninus, Crescentian, Papias, Maurus și Sfintele Mucenițe Priscila, Lucina și fiica împăratului, Artemia	159

Sfintele Mucenițe Chiriachi, Caleria (Valeria) și Maria, care au primit mucenicia în Cezareea Palestinei în timpul lui Dioclețian	159
Sfânta Muceniță Zinaida din Cezareea Palestinei	159

8 Iunie

Aflarea moaștelor Sfântului Mare Mucenic Teodor Stratilat (Generalul)	160
Sfinții Mucenici Nicandru și Marcian	162
Sfânta Muceniță Caliopia	164
Cuvioasa Melania cea Bătrână din Roma, care în pace s-a săvârșit	165
Cuviosul Atre din Egipt, care în pace s-a săvârșit	165
Sfântul Mucenic Nicandru, care prin sabie s-a săvârșit	165
Sfântul Mucenic Marcu, care prin sabie s-a săvârșit	165
Cuviosul Navcratie, care în pace s-a săvârșit	165
Soborul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și al Arhanghelului Mihail la Sostenion (Bosfor)	167
Cuviosul Nou Mucenic Teofan din Constantinopol	167
Sfântul Ierarh Teodor, Episcopul Rostovului și Suzdalului	169
Aflarea moaștelor Sfântului Vasile, Țareviciul Iaroslavului	169
Aflarea moaștelor Sfântului Constantin, Țareviciul Iaroslavului	169
Sfântul Efrem, Patriarhul Antiohiei	169
Sfântul Părinte Zosima din Fenicia Siriei	169
Sfântul Sfințit Mucenic Teodor din Kvelta, care s-a săvârșit prin tăierea capului de către otomani în veacul al XVI-lea	169
Prăznuirea icoanei Maicii Domnului din Iaroslav	169
Prăznuirea icoanei Maicii Domnului de la Lacul Alb	169
Pomenirea canonizării Preacucernicului Părinte Ioan din Kronstadt, prăznuit pe 9 decembrie	169

9 Iunie

Sfântul Chiril, Patriarhul Alexandriei	170
Sfintele Fecioare Mucenițe Tecla, Mariamna, Marta, Maria și Enata din Persia	204
Sfântul Mucenic Alexandru, Episcopul Prusei, care prin sabie s-a săvârșit	208

Sfântul Mucenic Anania, care prin sabie s-a săvârșit	208
Preacuviosul Chir, care în pace s-a săvârșit	208
Trei Sfinte Mucenițe din Chios, care prin sabie s-au săvârșit	208
Preacuviosul Chiril, Făcătorul de minuni, de la Lacul Alb (Bielozersk, Rusia)	208
Preacuviosul Alexandru, Starețul Mănăstirii Kushta, Vologda	208
Sfântul Columba din Iona, Luminătorul Scoției	208
Sfântul Ioan Șavtel-Gaenati, marele innoGRAF, filosof și predicator georgian, care s-a nevoit în timpul domniei Sfintei Regine Tamara (sec. XII-XIII)	208
Sfântul David din Gareji și fiul său duhovnicesc, Preacuviosul Lucian	208

10 Iunie

Sfinții Mucenici Alexandru și Antonina	209
Sfântul și preaînțeleptul Mucenic Neaniskos	209
Sfântul Mucenic Timotei, Episcopul Prusei, care prin sabie s-a săvârșit	210
Preacuviosul Părinte Canides din Capadocia	211
Preacuvioșii și Fericii Teofan și Pansemna	212
Sfântul Episcop Apolos, care a purtat jugul lui Hristos și în pace s-a săvârșit	214
Sfântul Alexie, Episcopul Bitiniei, care a suferit dureri, dar s-a săvârșit în pace	214
Preacuviosul Silvanus Schimonahul, care s-a nevoit în Peșterile Kievului	214
Aflarea moaștelor Sfântului Vasile, Episcopul Riazanului	214
Sfântul Ioan Maximovici, Mitropolitul Tobolskului	214
Sfântul Ierarh Vassian, Episcopul cetății Lodi în Lombardia	214
Soborul Sfinților din Rizan	214
Soborul Sfinților din Siberia	214

11 Iunie

Sfinții Apostoli Bartolomeu și Barnaba	215
Soborul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în amintirea cântării imnului <i>Axion estin</i> sau „Cuvine-se cu adevărat”, care a fost dăruit de Arhanghelul Gavriil	239
Sfântul Mucenic Teopempt, împreună cu alți patru Mucenici care prin sabie s-au săvârșit	243

Preacuviosul Barnaba, Starețul Mănăstirii din Vetluga	243
Aflarea moaștelor Preacuviosului Efraim, Starețul Mănăstirii din Novi Targ	243
Sfântul Sfințit Mitrofan (Chi Sung), primul preot chinez, și a ucenicii uciși în timpul Răscoalei boxerilor din China	243

12 Iunie

Preacuviosul Părinte Onufrie Egipteanul	244
Preacuviosul și de Dumnezeu purtătorul Părinte Petru, care s-a nevoit în asceză în Sfântul Munte Athos	256
Sfânta Muceniță Antonina din Niceea, care a fost înecată în mare	278
Cucernicul Iulian din Cartierul Dagazos, care în pace s-a săvârșit	279
Preacuviosul Zenon, care în pace s-a săvârșit	279
Sfântul Trifilos, Episcopul Leucosiei din Cipru, care în pace s-a săvârșit	279
Sfântul Ioan Soldatul	279
Preacuviosul Părinte Arsenie din Konevetes, Făcătorul de minuni	279
Pomenirea mutării moaștelor Dreptcredincioasei Ana din Kashin	279
Preacuviosul Onufrie, Starețul Mănăstirii Malsk din Pskov	279
Preacuviosul Vassian, din Pertomsk, Soloveț	279
Preacuviosul Ioan din Pertomsk, Soloveț	279
Preacuvioșii Onufrie și Auxenție din Vologda	279
Preacuviosul Ștefan din Komel, Starețul Mănăstirii Ozersk, Vologda	279
Preacuvioșii Părinți Pustnicii Ioan, Andrei, Heraclemon și Teofil, care s-au nevoit în Egipt	279
Sfântului Ioan Tornike din Muntele Athos	279

13 Iunie

Sfânta Muceniță Achilina	280
Preacuvioasa Maică Ana și fiul ei, Ioan, pustnicii	281
Preacuviosul Iacov	281
Sfântul Antipater, Episcop în Bostra din Arabia, care în pace s-a săvârșit	281
Sfântul Evloghie, egumen în Antiohia, care a ajuns Patriarh al Alexandriei	282

Miriadele de Mucenici care au fost decapitați	282
Sfântul Mucenic Diodor din Emesa, care s-a săvârșit pe o cruce de lemn	282
Sfântul Ierarh Trifilius, Episcopul Leucasiei (Nicosia) din Cipru	282
Preacuviosul Andronic, ucenic al Preacuviosului Serghei din Radonej și starețul Mănăstirii cu hramul Icoana nefăcută-de-mână a lui Hristos, din Moscova	282
Preacuviosul Sava, starețul Mănăstirii cu hramul Icoana nefăcută-de-mână a lui Hristos, din Moscova	282
Sfânta Muceniță Antonina, care a pătimit cumplite cazne mucenicești în Niceea, în timpul domniei lui Dioclețian	282
Sfântul Ierarh Antim, Episcopul Georgiei	282

14 Iunie

Sfântul Prooroc Elisei	283
Sfântul Metodie Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului	302
Sfântul Mucenic Chiril, Episcop al Gortinei din insula Creta	318
Preacuvioasa Maică Iulita, care în pace s-a săvârșit	320
Preacuviosul Părinte Nifon, care s-a nevoit în Muntele Athos și în pace s-a săvârșit	320
Sfântul Mstislav (Gheorghe), Țareviciul de Novgorod	328
Sfântul Metodie, Starețul Mănăstirii Peșnoșa	328
Preacuviosul Elisei din Suma, Mănăstirea Soloveț	328
Soborul Sfinților din Belarus	328

15 Iunie

Sfântul Prooroc Amos	329
Sfântul Mucenic Dulas, care prin sabie s-a săvârșit	346
Sfântul Apostol Fortunat, care prin sabie s-a săvârșit	347
Sfântul Apostol Ahaic, care s-a desăvârșit în mucenie prin înfometare și sete	347
Sfântul Apostol Ștefan, care în pace s-a săvârșit	348
Cuviosul Orsios, care în pace s-a săvârșit	349
Fericitul Ieronim, care în pace s-a săvârșit	353
Sfânta Muceniță Graus, care, pentru că a refuzat să jertfească idolilor, prin sabie s-a săvârșit	370

Sfântul Mucenic Nerses	370
Pomenirea Soborului în cinstea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care a avut loc în Maranakios (Marinakios)	370
Fericitul Augustin, Episcopul Hipponiei	371
Sfântul Mucenic Isihie	372
Sfântul Ierarh Iona, Mitropolitul Moscovei, care în pace s-a săvârșit	373
Preacuviosul Grigorie, Starețul Mănăstirii Avnejc, Vologda	373
Preacuviosul Casian, Starețul Mănăstirii Avnejc, Vologda	373
Sfinții Mucenici Modestus și Crescentia din Lucania, care au primit cununa biruinței în timpul prigoanei lui Dioclețian	373
Preacuviosul Dulas Mulpătimitorul, care s-a nevoit în pustia Egiptului	373
Mutarea moaștelor Sfântului Teodor Schiteanul din Galatea la Constantinopol	373
Dreptcredinciosul prinț Lazăr, Marele Mucenic al Serbiei, care prin sabie s-a săvârșit	373
Sfântul Ierarh Efreem Bulgarul, Patriarhul Serbiei, care în pace s-a săvârșit	373
Sfântul Mihail, întâiul Mitropolit al Kievului, care în pace s-a săvârșit	373
Soborul icoanei Maicii Domnului numită Marianica	373

16 Iunie

Sfântul Tihon, Făcătorul de minuni, Episcopul Amatundeii din insula Ciprului	374
Sfântul Mucenic Marcu, Episcopul Apoloniei, care a fost legat și ucis cu pietre	378
Cei cinci Mucenici din Nicomidia care prin sabie s-au săvârșit tăindu-li-se capetele	378
Cei Patruzeci de Mucenici care prin foc s-au săvârșit	378
Preacuviosul Tihon din Mediu și Kaluga, care în pace s-a săvârșit	378
Preacuviosul Tihon din Luchov, Kostroma	378
Sfântul Sfințit Mucenic Tigrius și Sfântul Mucenic Eutropie Citețul, care au primit mucenicia la Constantinopol	378
Sfântul Caicosro Georgianul, care a murit în cazne, mărturisind închinarea la icoane	378
Preacuviosul Moise, Starețul Mănăstirii Optina, care în pace s-a săvârșit	378

17 Iunie

Sfinții Mucenici Manuel, Sabel și Ișmael	379
Sfântul Mucenic Isavru și cei împreună cu dânsul: Vasile, Inochentie, Felix, Ermia și Peregrin	389
Preacuviosul Părinte Ipatie de la Rufiniana	391
Sfântul Mucenic Filonid, Episcopul Kurionului	418
Cuviosul Iosif Pustnicul, care s-a săvârșit în timp ce psalmodia	419
Preacuviosul Prior, care în pace s-a săvârșit	420
Sfântul Mucenic Nectan din Hartland, Devonshire	422
Sfântul Mucenic Șalva din Acalțiche (Georgia), care a mărturisit credința creștină, a fost schingiuit de turci și s-a săvârșit în temniță	422

18 Iunie

Sfinții Mucenici Leontie, Ipatie și Teodul	423
Sfântul Mucenic Eterios	426
Preacuviosul Erasm, care a așteptat moartea, adormind în pace	426
Doi Sfinți Mucenici din Cipru cărora le-au fost arse picioarele	426
Preacuviosul Leontie păstorul, care a adormit în afara cetății Asti	426
Preacuviosul Leontie din Mănăstirea atonită Dionisiu	427
Soborul Arhistrategului Mihail, lângă biserica Sfântului Iulian din Forum	427
Preacuviosul Leontie, canonarhul de la Lavra Pecerska din Kiev, care în pace s-a săvârșit	427
Prăznuirea Soborului icoanei Maicii Domnului Bogolub („Iubitoarea de Dumnezeu”)	427

19 Iunie

Sfântul Apostol Iuda, fratele Domnului	428
Sfântul Mucenic Zosima din Antiohia Pisidiei	432
Preacuviosul Părinte Zenon, care în pace s-a săvârșit	434
Preacuviosul și de Dumnezeu purtătorul Părinte Paisie cel Mare	435
Sfântul Sfințit Mucenic Asincritie, care prin sabie s-a săvârșit	468
Sfântul Ioan Maximovici, Făcătorul de minuni, Arhiepiscop de Shanghai și San Francisco	468

Preacuviosul Varlaam din Şentursk	509
Ioan Singuraticul din Ierusalim, care în pace s-a săvârşit	509
Preacuviosul Paisie din Hilandar, Bulgaria, care în pace s-a săvârşit	509
Adormirea Sfântului Iov, Patriarhul Moscovei şi a toată Rusia	509

20 Iunie

Sfântul Mucenic Metodie, Episcopul Patarei	510
Aducerea în Biserica Sfinţilor Mari Apostoli a moaştelor şi acoperămintelor Sfinţilor Apostoli Luca, Andrei şi Toma, şi ale Proorocului Elisei şi Mucenicului Lazăr din Persia	512
Preacuviosul Părinte Calist, Patriarhul Constantinopolului, care în pace s-a săvârşit	512
Soborul icoanei Preasfintei Stăpânei noastre Născătoarea de Dumnezeu şi Pururea Fecioara Maria, care este numită „Călăuzitoarea” (Hodighitria)	515
Sfântul Nicolae Cabasila	516
Fericitul Gleb Andreevici, Țareviciul Vladimirului, fiul Sfântului Andrei Bogoliubski	519
Mutarea moaştelor Sfântului Gurias, Arhiepiscopul Kazanului	519
Sfinţii Mucenici Ina, Pina şi Rima, ucenicii din Sciţia ai Sfântului Apostol Andrei	520
Sfinţii Mucenici Aristocles preotul, Demetrian diaconul, Atanasie citeţul, care au primit cununa muceniei în Cipru în timpul prigoanei împăratului Galeriu	520
Sfântul Leucius Mărturisitorul, Episcopul cetăţii Brindisi	520
Sfântul Mina, Episcopul cetăţii Poloţk, care în pace s-au săvârşit	520
Sfântul Naum al Ohridei, ucenicul Sfinţilor Chiril şi Metodie, cei întocmai cu Apostolii, care în pace s-au săvârşit	520

21 Iunie

Sfântul Mucenic Iulian din Anazarbosul Ciliciei	521
Sfântul Mucenic Iulian din Libia, care a pătimit în Egipt	523

Sfinții Mucenici și prieteni ai Sfântului Iulian: Preotul Antonie, Anastasie (cel care a fost înviat din morți), Celsius și maica sa, Vasilisa, cei douăzeci de temniceri și cei șapte frați de neam nobil, care cu toții prin sabie s-au săvârșit	537
Sfântul Mucenic Afrodise din Cilicia	537
Sfântul Sfințit Mucenic Terențiu, care a murit de durerea și usturimea provocate de sfâșierea trupului său cu plante spinoase	538
Sfântul Nou Mucenic Nicetas din Nisir, care prin sabie s-a săvârșit la Chios	538
Sfinții frați Iulius preotul și Iulian diaconul din Novara	546
Sfântul Mucenic Archil al II-lea, regele Georgiei, care s-a săvârșit prin tăierea capului cu sabia	546
Sfântul Mucenic Luarsab al II-lea, regele Georgiei, care a primit cununa muceniciei pentru păzirea credinței lui Hristos în veacul al XVII-lea	546
Preacuvioasa Anastasia a Serbiei, fiica împăratului Romanus, soția regelui Ștefan Nemanja și mama Sfântului Sava al Serbiei, care în pace s-a săvârșit ca monahie	546
Aflarea moaștelor Preacuviosului Maxim Grecul	546

22 Iunie

Sfântul Mucenic Eusebiu, Episcopul Samosatei	547
Sfântul Mucenic Zenon și slujitorul său, Mucenicul Zenas	557
Sfântul Mucenic Pompian, care a fost înecat în mare	559
Sfântul Mucenic Galaction, care a fost înecat în mare	559
Sfânta Muceniță Iuliana și fiul ei, Saturninos, care prin foc s-au săvârșit	559
Sfântul Grigorie Dascălul, Mitropolitul Țării Românești (1765-1834)	559
Sfântul Alban din Britania, care a primit cununa muceniciei în veacul al III-lea	563

23 Iunie

Sfânta Muceniță Agripina din Roma	564
Sfinții Mucenici Aristocle preotul, Demetrianos diaconul și Atanasie citețul, din Cipru	565
Sfântul Sfințit Mucenic Eustochie preotul și cei împreună cu dânsul: Mucenicii Gaios, ruda sa, și copiii lui Eustochie: Lolia, Prova și Urbanos	567
Cucernicul Artemie din Verkola	568

Pomenirea celei de-a doua mutări a moaștelor Sfântului Gherman, Arhiepiscopul Kazanului	568
Prăznuirea Soborului Sfinților din Vladimir	568

24 Iunie

Nașterea Preaslăvitului și cinstului Prooroc și Botezător Ioan Înaintemergătorul Domnului	569
Prăznuirea Soborului Dreptilor Zaharia și Elisabeta	585
Sfântul Nou Mucenic Panaghiotes din Cezareea, care a suferit mucenicia la Constantinopol	585
Sfântul Niceta, Episcopul Remesianei	586
Preacuviosul Antonie, Starețul Mănăstirii Dimsk, Novgorod, care în pace s-a săvârșit	587
Sfinții Mucenici Iacov cel Tânăr și Ioan cel Tânăr din Meniugi, Novgorod, care au fost uciși de necredincioși	587
Sfântul Atanasie din Paros, marele teolog și învățător al Greciei, care în pace s-a săvârșit	587
Preacuviosul Varlaam din Khutin	587

25 Iunie

Sfânta Cuvioasă Muceniță Fevronia din Nisibe	588
Sfântul Mucenic Orentie și cei șase frați ai săi: Mucenicii Farnakios, Eros, Firmos, Firmin, Chiriac și Longin	603
Pomenirea izbăvirii Constantinopolului, prin mijlocirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, de atacul sarazinilor celor lipsiți de Dumnezeu, pe când nu mai era nici o nădejde de scăpare	606
Preacuvioasele Sfinte Fecioare Mucenițe surori din Siria: Leonis, căreia i s-a tăiat capul, Livia, care a fost arsă într-un cuptor înfricoșător, și Eutropia, de 12 ani, care a fost săgetată și decapitată	606
Preacuviosul Simon, care în pace s-a săvârșit	606
Preacuviosul Dionisie din Kastoria, întemeietorul Mănăstirii athonite a Preacinstului Înaintemergător (Dionisiu)	607
Preacuviosul ieromonah Dometie, prietenul înaintevăzător și împreună nevoitor al Sfântului Dionisie, care a urmat ca păstor și egumen la Mănăstirea de obște Dionisiu și care în pace s-a săvârșit	617
Sfântul Nou Mucenic Procopie din Varna, care a suferit mucenicia la Smirna	618

Slăvitul Nou Mucenic Gheorghe din Antalia, care s-a săvârșit prin spânzurare la Crene	622
Sfinții făcători de minuni Petru și Fevronia din Murom, care, după ce au primit îngereasca schimă, s-au numit David și Eufrosina	630
Preacuviosul Nicon, Starețul Mănăstirii Optina, care în pace s-a săvârșit în anul 1931	630
Noul Mucenic Gheorghe din Attalia	630

26 Iunie

Preacuviosul Părinte David din Tesalonic	631
Preacuviosul Părinte Ioan, Episcopul Goției (Crimeea)	638
Preacuviosul Părinte Anthion, care în pace s-a săvârșit	641
Preacuviosul Nou Mucenic David de la Schitul Sfânta Ana, care a fost spânzurat la Tesalonic	641
Pomenirea mutării moaștelor Sfântului Tihon din Luchov, Kostrama	644
Sfântul Dionisie, Arhiepiscopul Suzdalului, numit și „monahul făcător-de-minuni”	644
Păznuirea arătării icoanei făcătoare-de-minuni a Preacuratei Fecioarei Maria, care se numește „Tihvinsca”	644
Păznuirea icoanei făcătoare-de-minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numește „Odighitria”	644
Păznuirea icoanei făcătoare-de-minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care se numește „Romanca” sau „Lideanca”	644
Soborul tuturor Sfinților din Georgia	644

27 Iunie

Preacuviosul Părinte Samson, primitorul de străini	645
Sfântul Mucenic Anect din Cezareea Capadociei	653
Povestirea lui Sinesius, Episcopul de Cirene, despre un anume Evagrie Filosoful și cele 300 de monezi de aur	655
Sfânta Ioana Mironosița	657
Preacuviosul Luca Pustnicul, care în pace s-a săvârșit	660
Sfinții Mucenici Marchios și Marchia	660

Sfântul Sfințit Mucenic Pierios, preotul din Antiohia, care a suferit mucenicie fiind ars pe cărbuni aprinși	660
Preacuviosul Serapion de la Lacul Koje	660
Sfântul Sever prezbiterul din Interocrea Italiei	660
Preacuviosul Gheorghe Georgianul, care s-a nevoit în Sfântul Munte Athos	660
Aflarea moaștelor Sfântului Ambrozie, Starețul Mănăstirii Optina	660
Preacuviosul Martin din Turov	660
Sfântul Sfințit Mucenic Kirion al II-lea, Patriarhul Georgiei	660

28 Iunie

Pomenirea găsirii preacinstitelor moaște ale Sfinților Mucenici și Doctori fără de arginți Chir și Ioan	661
Sfântul Mucenic Papia	664
Dreptul și Fericitul Serghie Magistrul (Maistor), întemeietorul Mănăstirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Golful Nicomidiei, cunoscută ca Niketiates	664
Sfântul Mucenic Machedonie, căruia i s-au tăiat degetele de la mâini și de la picioare	665
Preacuviosul Părinte Ulchian (Ulcian)	665
Sfântul Pavel doctorul, care în pace s-a săvârșit	665
Pomenirea celor doi copii care au fost răstigniți	665
Preacuviosul Părinte Moise Pustnicul, care în pace s-a săvârșit, într-un munte	666
Sfântul Mucenic Doganos, Episcopul Libiei, care prin foc s-a săvârșit	666
Șaptezeci de Mucenici din Scitopolis, care prin sabie s-au săvârșit	666
Sfinții Trei Mucenici din Galatia, care prin sabie s-au săvârșit	666
Preacuviosul Magnos, care în pace s-a săvârșit – pe când se ruga	666
Preacuvioșii Serghei și Gherman, Făcătorii de minuni, întemeietorii Mănăstirii Valaam	666
Preacuviosul Gherman Făcătorul de Minuni, care s-a nevoit în Mănăstirea Valaam	666

Preacuviosul Xenofon, Starețul Mănăstirii Robeika, Novgorod	666
Sfântul Pavel, medicul din Corint	666
Prăznuirea Icoanei Maicii Domnului „Cea cu trei mâini” (<i>Trihirusa</i>) de la Mănăstirea Hilandar din Sfântul Munte Athos	666

29 Iunie

Sfinții slăviți, Petru și Pavel, mult-lăudați și mai-marii Apostolilor.....	667
Soborul icoanei Maicii Domnului din Kasperov	786

30 Iunie

Prăznuirea Soborului Sfinților, slăviților și mult-lăudaților Doisprezece Apostoli împreună cu alții	787
Sfântul Mucenic Meliton, care prin sabie s-a săvârșit	823
Sfântul Mucenic Petru din Sinope, care a fost târât peste stânci	823
Sfântul Nou Mucenic Mihail, grădinarul din Atena, care prin sabie s-a săvârșit	823
Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmeț	825
Sfânta Dinar, Regina slavilor	827
Bibliografie	828

1 Iunie

Pe 1 Iunie, Sfânta Biserică face pomenirea Sfântului Iustin Martirul și Filosoful

Sfântul Iustin Martirul și Filosoful ne oferă date despre originea sa în primele rânduri ale *Apologiei*¹: „Justin, fiul lui Priscos, fiul lui Baccheios, din Flavia Neapolis, din Siria Palestinei”². Locuitorii acestui oraș erau, în cea mai mare parte a lor, păgâni. Numele tatălui și al bunicului confirmă originea păgână, iar Sfântul spune despre sine că nu a fost circumcis³. Data nașterii sale este necunoscută, dar este aproximată în primii ani

¹ *Apologia întâi a Sfântului Iustin*, The Ante-Nicene Fathers, Vol. 1, pp. 163 și urm. (PG 6:327). Motivația scrierii acestei apologii a fost oferită de mucenicia Sfântului Policarp al Smirnei, care a avut loc în 155 sau 156. Iustin începe prin denunțarea caracterului nelegitim al persecuției romane și a lipsei unei anchete veritabile. El vorbește despre nebunia închinării la idoli și despre cum trebuie slujit Dumnezeu. Sfântul spune că demonii au răstălmăcit doctrina creștină și că Hristos propovăduia supunerea civilă. De vreme ce este preocupat de faptul că venirea lui Hristos ar putea să pară un alt mit păgân, el discută analogiile păgâne cu doctrina creștină, cu Hristos și filiația Sa. Iustin îi denunță pe vrăjitori și pe vânzătorii (traficantii) de copii. El vorbește despre profeții evrei și despre cum a fost proorocit Iisus de către Moise și de către alți profeți. El arată cum s-au împlinit profețiile referitoare la locul și chipul Nașterii lui Hristos. După care explică versetele din Scriptură referitoare la Persoanele Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt; vorbește despre faptul că Răstignirea, Învierea lui Iisus și respingerea Sa de către iudei au fost profețite; dezvăluie originile mitologiei păgâne; lămurește simbolismul Crucii; menționează faptul că Platon s-a inspirat din cărțile lui Moise; ține o prelegere despre Botezul creștin; învață cum i-a apărut Dumnezeu lui Moise; descrie administrarea Tainelor, Euharistia și slujbele săptămânale. Scopul Sfântului Iustin era de a combate necredința și de a demonstra că creștinismul nu era nici vrednic de dispreț și nici nou, ci mai degrabă fundamental rațional.

² Flavia Neapolis, orașul natal al Sfântului Iustin, a fost fondat de Vespasian (72 d.Hr.). A fost ridicat pe un loc numit Mabortha sau Mamortha, chiar lângă Sichem și fântâna lui Iacob. Vespasian le-a dăruit locuitorilor săi cetățenia romană. El a fost cel care a dat orașului numele de Flavia. Fiul lui Vespasian, Titus (79-81), a așezat în acel loc coloniști greci, din rândul cărora făceau parte bunicul și tatăl Sfântului Iustin. Tatăl Sfântului, fiind păgân, și-a crescut fiul în păgânism.

³ *Dialogul cu iudeul Trifon*, Cap. XXVIII, Ante-Nicene, I:208 (PG 6:471) [pasațele din lucrările Sfântului Iustin au fost preluate din ediția românească a operei sale, care a fost tradusă din limba greacă veche: *Apologeți de limbă greacă: Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, Apologiile, Dialogul cu iudeul Trifon*, traducere și note de Pr. prof. dr. Olimp N. Căciulă, EIBMBOR, București, 1997, n. tr.].

ai secolului al II-lea. Deși tatăl l-a crescut în erorile și superstițiile păgânești, el nu a neglijat să cultive mintea tânără a lui Iustin, inițiindu-l în mai multe ramuri ale culturii umaniste. Din dovezile pe care le avem, se pare că părinții săi dețineau o bună situație materială. Ei i-au putut oferi fiului lor o bună educație, conform standardelor acelor vremuri. Iustin a fost dăruit de Dumnezeu cu o minte agilă și o memorie extraordinară. De asemenea, avea o minte iscoditoare și era îndrăgostit de lectură. Din copilărie își petrecea timpul cu poezii, oratorii și cu istoricii. A fost înscris în ciclul de studii (*curriculum*) normal, pe care l-a absolvit cu succes. Cea mai mare iubire a sa era pentru filosofie, aceasta fiind și cea mai mare bucurie. El avea să afirme: „filosofia este lucrul cel mai mare și mai vrednic de Dumnezeu. Ea singură poate să ne înalțe până la Dumnezeu și să ne unească cu El, iar sfinți cu adevărat sunt numai aceia care își deprind mintea cu filosofia”⁴.

Ca urmare a acestei înclinații, a vizitat școlile stoicilor, peripateticienilor, pitagoreicilor și ale platonicienilor. Cea mai mare dorință a sa era de a cunoaște adevărul, iar cea mai mare ambiție a sa era de a atinge cunoașterea deplină a lui Dumnezeu. Primele trei școli filosofice nu s-au ridicat la înălțimea așteptărilor sale. A înțeles că nu putea afla nimic de la ele despre Dumnezeu. A găsit o oarecare consolare în platonism. Despre toate acestea avea să afirme: „M-am încredințat unui stoic. și, stând destulă vreme la el, dacă am văzut că nu mi se mai spunea nimic despre Dumnezeu (căci nici el, de altfel, nu știa prea multe lucruri, zicând că o asemenea învățătură nici nu este necesară), l-am schimbat pe acesta și am venit la un altul, care se numea peripatetician și care, după cât se credea, era un bărbat grozav de luminat. Acesta, îngăduindu-mă pe lângă el câteva zile, mi-a pretins apoi să-i fixeze onorariul, pentru ca venirea noastră în contact să nu rămână fără de folos. Din cauza aceasta, socotind că un asemenea om nu poate fi nicidecum un filosof, l-am părăsit. Dar, fiindcă sufletul meu nu-mi dădea pace, dorind să asculte continuu despre obiectul filosofiei, am venit la un pitagoreu, care era pe atunci în mare cinste, ocupându-se îndelung cu filosofia. Apoi, vorbind cu el și arătându-i că vreau să devin auditorul și discipolul lui, mi-a zis: «Ia spune-mi: ai urmat cursurile de muzică, de astronomie și de geometrie? Crezi că poți percepe ceva din cele ce alcătuiesc fericirea, dacă n-ai învățat, mai întâi, lucrurile acestea, care smulg sufletul din limitele sensibilului și-l fac vrednic de realitățile minții, pentru ca să poți vedea, în felul acesta, ce este în sine frumosul și ce este binele?» Lăudându-mi cât se poate de mult aceste materii de învățământ și spunându-mi că ele sunt cât se poate de necesare, m-a respins în cele din urmă, când a auzit că nu am cunoștință de ele. Am fost nemulțumit, după cum era și firesc, văzându-mi nădejdea spulberată, și aceasta cu atât mai mult cu cât îmi închipuiam că acesta era un om cu adevărat cunoscător. Pe de altă parte, gândindu-mă iarăși la timpul pe care îl aveam să-l întrebuițez pentru însușirea materiilor aceluia de învățământ, nu

⁴ *Ibidem*, Cap. II, p. 119.

mă puteam hotărî dacă să fiu atât de mult amânat. Găsindu-mă astfel într-un asemenea impas, am socotit să mă duc și la platonicieni, căci și aceștia aveau un frumos renume. Și cum nu de multă vreme venise în orașul nostru un bărbat înțelept și foarte respectat printre platonicieni, am petrecut laolaltă cu el mult timp și am progresat astfel zilnic, pe calea aceasta apropiindu-mă din ce în ce mai mult de el. Înțelegerea lucrurilor netrupești mă încânta foarte mult. Teoria ideilor dădea aripi judecății mele. De aceea socoteam că nu avea să treacă multă vreme, până să devin înțelept. Vai! Asta era și neghiobia mea, căci chiar nădăjduiam să văd pe Dumnezeu față către față: căci acesta este scopul filosofiei lui Platon⁵.

Convertirea la creștinism a lui Iustin Filosoful

Apoi, Iustin povestește modul în care s-a produs convertirea sa la creștinism: „Pe când mă găseam astfel, voiam să mă umplu de o mare liniște. Și voind să fug și mai mult de orice urmă omenească, m-am dus pe un câmp nu departe de mare. În timp ce mă apropiam de locul acela, în care, ajungând, aveam să fiu numai eu cu mine însumi, un bătrân respectabil, cu înfățișarea destul de frumoasă, cu chip smerit și cuvios, venea în urma mea, numai la câțiva pași depărtare. Întorcându-mă spre el și oprindu-mă din cale, l-am fixat cu privirea stăruitor. El mi-a zis: – «Mă cunoști?» I-am spus că nu. – «De ce, atunci, mi-a zis el, te uiți așa la mine?» – «Mă mir, i-am spus eu, că te-ai întâmplat să fii în același loc cu mine. Căci nu m-am așteptat să văd pe nimeni aici». – «Eu caut niște oameni de-ai mei, mi-a zis acela, care au plecat de la mine, ca să se ducă în altă parte. Am venit să văd dacă nu cumva se vor arăta pe undeva. Dar tu, mi-a zis el, ce cauți pe aici?» – «Simt o plăcere deosebită, i-am răspuns eu, să mă plimb prin astfel de locuri unde nimeni nu-mi distrage atenția. Căci aici pot să stau de vorbă cu mine însumi, nefiind nimeni să mă întrerupă. Astfel de locuri sunt cât se poate de prielnice pentru filologie (meditație)». – «Așadar, tu ești un filolog⁶, mi-a zis el, și nu ești un om iubitor de faptă și de adevăr? N-ai vrea să fii mai degrabă un om practic, decât să fii un sofist?»

– «Dar, i-am răspuns eu, ce lucru poate fi mai de seamă, pe care l-ar putea săvârși cineva, decât să arate că rațiunea este mai presus de toate celelalte? Ce lucru mai măreț ar putea face cineva, decât, lăsându-se stăpânit și condus de rațiune, să poată vedea rătăcirea altora și îndeletnicirile lor, anume că ei nu săvârșesc nimic rațional și plăcut lui Dumnezeu? Fără de filosofie și fără de rațiunea cea dreaptă, nimeni nu poate dobândi

⁵ *Ibidem.*

⁶ Prin termenul „filologie”, Iustin înțelege faptul că el se afla în acel loc izolat pentru a exersa facultatea sa rațională. Bătrânul îl întreabă dacă el e un filolog, adică un om de litere, un cercetător al clasicilor, iscusit în folosirea cuvintelor.